

מדינת ישראל הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

ירושלים, כ"ז כסלו, תש"פ
25 דצמבר, 2019

הנחיית אכיפה

סימון תזונתי בחנות מקוונת

ביום 1/1/20 ייכנסו לתוקפן תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), התשע"ח – 2017 (להלן – התקנות) אשר כוללת הוראות הנוגעות לסימון הערכים התזונתיים ולחובה החדשה לסמן מזון בסמלי המזון האדומים – סוכר, נתרן ושומן רווי אשר הינם בכמות גבוהה כקבוע בתקנות.

על פי התקנות, הסימון התזונתי וסמלי המזון האדומים יופיעו על גבי האריזה של המוצר. כמו כן, חובת הסימון תחול על יצרן או יבואן ועל מזון שיוצר או יובא מיום התחילה ואילך.

התקנות הותקנו על ידי שר הבריאות ואכיפתן היא בידי משרד הבריאות.

עם זאת, התקנות אינן קובעות הוראות בנוגע לקמעונאי/משווק – בין בחנות פיזית ובין בחנות מקוונת שהוא מנהל. הן גם אינן קובעות הוראות הנוגעות לחנות מקוונת (גם אם היא חנות מקוונת של יצרן).

חנות מקוונת הינה חנות בה נערכת עסקת מכר מרחוק כהגדרתה בסעיף 14ג לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981 (להלן – החוק). בעוד שהתקנות אינן קובעות חובות על המשווק, חובות אלה קמות מכוח סעיף 14ג(א), בחנות המקוונת, לפיו חובה לגלות בשיווק מרחוק את התכונות העיקריות של המוצר.

עמדתם של הרשות ושל שירות המזון במשרד הבריאות הינה שפרטי הסימון התזונתי לפי התקנות הינם בגדר תכונות עיקריות של המוצר.

כמין כן, התקנות קבעו סעיף תחילה מאוחר והוראת מעבר לפיהם הם יחולו רק על מזון שיוצר או יובא החל מיום התחילה (1.1.2020). הוראות אלה כמובן חלות רק על מי שהתקנות חלות עליהן - היצרן והיבואן. מן הסתם לא נקבעה בתקנות הוראת תחילה ביחס למשווק, המאפשרת זמן התארגנות בחנות המקוונת, החל מהמועד בו מחויב יצרן או יבואן לסמן את המוצר על פי התקנות.

לאחר קיום בירור עם העוסקים ולאחר התייעצות עם משרד הבריאות, הוברר כי בכל מקרה קיים צורך אפריורי של זמן התארגנות לגילוי פרטי הסימון על פי התקנות בחנות המקוונת, בין אם על ידי העלאת הפרטים עצמם לאתר ובין אם באמצעות צילום המוצר ב – 360 מעלות. זאת, מכיוון שהקמעונאי לרוב אינו יודע מה עליו לגלות בטרם הגעת המוצר לידיה או קבלת פרטי הסימון העדכניים מהיצרן או היבואן. בשונה מהעמדת מוצרים למכירה בחנות הפיזית – שאינה מצריכה פעולת סימון על ידי הקמעונאי, העמדת מוצר למכירה בחנות המקוונת שלו מחייבת אותו לפעול לגילוי הפרטים המחויבים בסימון באתר. פעולה זו

לשכת הממונה |

בית השנהב, בניין B רח' בית הדפוס 12 גבעת שאול, ירושלים | טלפון: 02-5396021 | פקס: 02-5672032
| michaela@fta.gov.il | מען למכתבים: קריית הממשלה, בניין ג'נרי 1 רח' בנק ישראל 5 ירושלים, 9195021

מדינת ישראל הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

מצריכה זמן, בוודאי בתקופה הראשונה לתחולת התקנות שבה צפויים להגיע בעת ובעונה אחת מוצרים רבים שיש צורך לגלות את פרטי הסימון שלהם.

יש צדק בבקשת הקמעונאים. ברמה העקרונית, מי שחלה עליו הוראה חדשה זכאי לתקופת היערכות בהתאמה למאפיינים שלו. אם ניתנה תקופת היערכות ליצרנים ליבואנים בשל ההכרה בצורך להתארגן, נכון להכיר גם בצורכי ההתארגנות הלגיטימיים של הקמעונאים. תקופת ההתארגנות הזאת לא צריכה להיגזר מזו שנקבעה ליצרנים וליבואנים (שנתיים) אלא להיקבע על פי ניתוח של הקשיים הלוגיסטיים הרגילים הייחודיים לקמעונאים.

אמנם תקופת התארגנות מייצרת מצב שבו מוצרים יימכרו בחנות מקוונת ללא גילוי הסימון התזונתי והסימון האדום, בעוד הוא נמכר בחנות הפיסית עם הסימון כאמור. אולם מצב מבלבל דומה לכך קיים גם בגזרת הממכר בחנויות הפיסיות עצמן. לפי התקנות נוצר מצב לפיו יכול להיות שבפועל החל מה – 1.1.20 יימכרו בחנות הפיזית מוצרים זהים כאשר חלקם עם הסימון לפי התקנות וחלקם בלעדיו (לפי מועד הייצור והיבוא שלהם ומועד הגעתם למדף) וכן יכול להיות שבחלק מהסניפים ימכרו מוצרים עם סימון על פי התקנות ובחלק אחר בלעדיו.

לפיכך, ולאחר היועצות רחבה, אני מנחה את הרשות שלא לבצע אכיפה של הוראות סעיף 14ג(א) לחוק – אי גילוי פרטים כאמור בשיווק מרחוק, **במשך חצי שנה מיום 1.1.20.**

בנוסף לכך, **החל מיום 1.6.20** וככל שיגיע לאחת מחנויות הקמעונאי, משלוח של מוצר, שכבר מוצע למכירה בחנויותיו לרבות חנות מקוונת והוא מסומן לראשונה על פי התקנות, הקמעונאי יהיה חייב להעלותו לחנות המקוונת **לא יאוחר מחודש ימים מיום הגעת המשלוח.**

למען הסר ספק מוצר חדש שאינו קיים כלל על המדף בחנות פיזית או המקוונת, קרי אינו מוצע כלל למכירה בחנויות הקמעונאי כאמור, יוצע למכירה רק לאחר העלאת כל פרטי הגילוי בהם הוא מחויב, לרבות הוראות הסימון על פי התקנות.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, יובהר כי האמור עד כה מותנה בכך כי כל עוד לא עודכנו באתר הסימונים עבור כל המוצרים המחויבים בסימון התזונתי החדש וכן בסימון סמל אדום, יפעל העוסק לעדכן את ציבור הצרכנים בחנות המקוונת כי יתכן ומוצר שיוספק לצרכן נושא סימון תזונתי חדש ו/או סימון בסמל אדום, על אף שסימון כאמור אינו מופיע עדיין בחנות המקוונת.

יוער, כי לאור סעיף 18(ב) לתקנות הקובע למעשה כי על מוצרי מזון מסוימים יחולו התקנות רק ביום 1.1.2021, מובהר בזאת כי ההנחיה תחול גם עליהם, כך שתקנה לקמעונאי הן היערכות אפרוירית (חצי שנה) והן היערכות נקודתית (תקופת ה – 30 יום) והכל בהתאם להנחיה זו.

לשכת הממונה |

בית השנהב, בניין B רח' בית הדפוס 12 גבעת שאול, ירושלים | טלפון: 02-5396021 | פקס: 02-5672032
9195021 | מען למכתבים: קריית הממשלה, בניין ג'נרי 1 רח' בנק ישראל 5 ירושלים, michaela@fta.gov.il

מדינת ישראל הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

כעת נותר להתייחס לשאלה מה באשר לחנות מקוונת של יצרן או יבואן אשר נחשב לעניין זה גם כקמעונאי. כמו כן מה באשר למותג פרטי שנמכר בחנות מקוונת של קמעונאי, אם הוא לעניין זה גם יצרן או יבואן של המוצר, או באשר לקמעונאי אשר מייבא בעצמו מוצרים אשר נמכרים אצלו בחנויות לרבות החנות המקוונת. לכאורה, מאחר שבתרחישים אלה הקמעונאי משמש כיצרן או יבואן המוצר, קיימת ההנחה כי יש לו שליטה מלאה על סימון המוצר ומידע מלא באשר לחובות הסימון של המוצר והוא זה אשר מחויב לעמוד בהוראות התקנות. מכיוון שניתנה ליצרן או יבואן תקופת היערכות של שנתיים כאמור בתקנות, לכאורה לא קיימת הצדקה למתן הסדר אי אכיפה ביחס אליהם.

הואיל וכך, אני מנחה את הרשות שלא לכלול במסגרת הנחיה זו חנויות מקוונות של יצרנים/יבואנים ולא מוצרים שנחשבים "מותגים פרטיים" של קמעונאים אשר הינם בנסיבות העניין היצרנים או היבואנים של אותם מוצרים וכן מוצרים המיובאים על ידי הקמעונאים.

בברכה,

מיכאל אטלן, ע"ד

הממונה על הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

לשכת הממונה |

בית השנהב, בניין B רח' בית הדפוס 12 גבעת שאול, ירושלים | טלפון: 02-5396021 | פקס: 02-5672032
| מען למכתבים: קריית הממשלה, בניין ג'נרי 1 רח' בנק ישראל 5 ירושלים, 9195021 | michaela@fta.gov.il